

Tuloksellisuustarkastus

Tarkastuskertomus 6/2019 Digitalisaation hyödyntäminen yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvissä viranomaisprosesseissa

Yhteenveto kertomusluonnoksen lausunnoista

Valtiontalouden tarkastusvirasto on saanut viitekohdassa mainitun tarkastuskertomuksen luonnoksesta palautetta seuraavasti:

- Väestörekisterikeskukselta 7.3.2019
- Verohallinnolta 8.3.2019
- työ- ja elinkeinoministeriöltä 13.3.2019
- Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valviralta 13.3.2019
- valtiovarainministeriöltä 15.3.2019
- Patentti- ja rekisterihallituksesta 20.3.2019

Valtiokonttori ilmoitti, ettei sillä ole kertomusluonnoksesta lausuttavaa.

Lausunnonantajilla on ollut tilaisuus

- lausua näkemyksensä tarkastuskertomusluonnoksessa esitetyistä tarkastusviraston kannanotoista sekä
- esittää kertomusluonnoksen tekstiin korjaus- ja täsmennysehdotuksia.

Ennen lopullisen tarkastuskertomuksen antamista tarkastusvirasto on kertomusta viimeisteltäessä ottanut huomioon palautteen seuraavasti:

1. Lausunnonantajien näkemykset kannanotoista

Valtiovarainministeriö (VM) kommentoi lausunnossaan kertomusluonnoksessa esitettyä johtopäätöstä, jonka mukaan suomi.fi-palveluja olisi kehitetty ensisijaisesti kansalaisten näkökulmasta ja yritysten ja yrittäjien palvelut olisivat olleet vähemmällä painoarvolla. VM:n näkemyksen mukaan palveluja on kehitetty alusta lähtien myös yritysten tarpeisiin. Lisäksi VM toteaa, että sekä muilla viranomaisilla kuin myös palvelujen loppuasiakkailta on ollut mahdollisuus osallistua palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö heidän kanssaan on ollut laajempaa kuin mitä kertomusluonnoksessa esitetään. Kertomusluonnoksessa esitettyjä kyselytuloksia VM tulkitsee lausunnossaan hieman positiivisemmin kuin mitä kertomusluonnoksessa on tehty. Kertomuksen johtopäätöksiä ei ole lausunnon perusteella muutettu. Kertomusluonnoksessa esitettyjä suosituksia VM pitää hyödyllisinä.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) jakaa lausunnossaan kertomusluonnoksessa esitetyn näkemyksen siitä, että suomi.fi-verkkopalvelun kehittäminen on ollut kansalaispainotteista eikä nykyinen verkkopalvelu palvele parhaalla mahdollisella tavalla yrityskohderyhmää. Samoin TEM pitää perusteltuna VTV:n näkemystä, jonka mukaan palvelujen kehittämisjärjestys on ollut ristiriidassa elinkeinonharjoittajille suunnitellun sähköisen asiointin velvoittavuuden kanssa. Lisäksi TEM korostaa tiiviimmän asiakasyhteistyön merkitystä suomi.fi-palvelujen kehittämisessä, jossa keskeisiä kohteita ovat lausunnon mukaan hakutoiminnallisuus sekä palvelutietovarannon sisällön kattavuus ja laatu.

TEM:n lausunnossa ehdotetaan Luvat ja valvonta -kärkihankkeen laajempaa käsittelyä tarkastuskertomuksessa. Niin ikään ehdotetaan joitain täsmennyksiä tarkastuskertomuksen tekstiin. Täsmennykset on

pääosin toteutettu ehdotetun mukaisina, mutta Luvat ja valvonta -kärkihankkeen osuutta ei kuitenkaan ole laajennettu. Syynä tähän on erityisesti se, ettei laajentamista pidetty tarkastusasetelman kannalta tarkoituksenmukaisena. Kertomusluonnoksessa esitetyistä suosituksista lausunnossa todetaan, että 1. suosituksessa tulisi näkyä vastuullisena myös valtiovarainministeriö. Palveluille määritellyn jaetun ohjausvastuun perusteella lisäys olisi perusteltua, mutta siitä huolimatta VTV katsoo, että ministeriötasolla työ- ja elinkeinoministeriö olisi kuitenkin esitetyn suosituksen tapauksessa tarkoituksenmukaisempi vastuutaho. Lisäksi lopullisen tarkastuskertomuksen kannanottolukuun on lisätty lause, jonka mukaan suomi.fi/yritykselle-verkkopalvelun omistajuutta olisi hyvä selkeyttää.

Väestörekisterikeskus (VRK) esittää lausunnossaan tukensa kertomusluonnoksessa esitetyille suosituksille. VRK myös toteaa lisäyksenä suosituksiin, että yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvien sähköisten palvelujen ja prosessien kehittämisessä ei riitä ainoastaan suomi.fi-palveluiden kehittäminen ja yhteistyön lisääminen, vaan oleellista on yhteisten palveluiden käyttöönotto ja yhteentoimivuus viranomaisten omissa palveluissa.

Lisäksi VRK kommentoi lausunnossaan kertomusluonnoksen havaintoja, jotka liittyvät erityisesti suomi.fi-palveluiden kehittämisen lähtökohtiin, palvelutietovarantoon, palveluväylään, verkkopalvelujen sisällöntuotantoon, yritysten tunnistamisratkaisuihin sekä kehittämiseen liittyvään asiakasyhteistyöhön. Kommenteissa tuodaan lisäinformaatiota tarkastuksessa havaittuun asiantilaan ja tehtyihin toimenpiteisiin. Palvelutietovarantoon liittyvää tekstiä on lopullisessa tarkastuskertomuksessa palautteen perusteella hieman täydennetty, mutta muilta osin kommentit eivät antaneet aihetta muutoksiin.

Verohallinto täsmentää lausunnossaan strategiansa sekä ohjaus- ja johtamisjärjestelmänsä sisältöä, johon on kertomusluonnoksessa viitattu. Lisäksi lausunnossa tarkennetaan yrityksen rekisteröinnin prosessia. Tarkennukset on otettu huomioon kertomuksen tekstissä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira täsmentää lausunnossaan alkoholivalvontaan liittyvien tehtävien valmistelussa ollutta siirtoa maakuntiin tai uuteen Lupa- ja valvontavirastoon. Valvira myös kommentoi lausunnossaan kertomusluonnoksessa esitettyä havaintoa alkoholivalvonnan ja kuntien ympäristöterveydenhuollon yhteistyön mahdollisesta lisäämisestä. Samoin Valvira täsmentää, ettei anniskeluluvan hakemisen yhteydessä pyydetä hakijalta sellaista tietoa, joka on jo saatavilla joltain muulta viranomaiselta. Valvira jakaa myös työ- ja elinkeinoministeriön lausunnossa todetun huomion siitä, että Luvat ja valvonta -kärkihanketta olisi voinut käsitellä laajemmin kuin mitä kertomusluonnoksessa on tehty.

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) lausunnossa pidetään hyvänä kertomusluonnoksessa esitettyjä suosituksia, joihin liittyen korostetaan erityisesti asiakasnäkökulman ja viranomaisyhteistyön merkitystä. Lisäksi lausunnossa tarkennetaan kertomusluonnoksessa esitettyjä havaintoja.

2. Teknisluonteiset täsmennys- ja korjausehdotukset

Lausunnoissa esitetyt korjaus- ja täsmennysehdotukset on otettu soveltuvin osin tekstimuutoksina huomioon lopullisessa tarkastuskertomuksessa. Erityisesti on tarkennettu niitä kohtia, joissa on tapahtunut muutoksia tarkastuksen tiedonhankintavaiheen jälkeen.

Lisätietoja: Johtava tuloksellisuustarkastaja Toni Äikäs, p. 09 432 5710